

Ofensiva 94. rak.-uh. pěší brigády v Albanii v srpnu 1918.

(Příklad horské války.)*)

I. Celková situace rak.-uherských vojsk v Albanii do 7/7 1918:

Rakousko-uherské jednotky, které byly v létě 1918 v Albanii, tvořily XIX. armádní sbor.

Složení: 47. a 81. pěší divise — obě zasazené v 1. linii. Mimo tyto dvě divise měl sbor ještě jiné jednotky v záloze, podřízené přímo sborovému velitelství.

Fronta proti italským vojskům (armádní sbor) probíhala: od Fjeri přes Lupanem na jižní cíp Tomoru, odtud pak směrem k Ochridským jezerům. Nebyla to však souvisle vybudovaná opevněná fronta jako na jiných válčištích, nýbrž vzhledem na poměrnou početní slabost jednotek byly tyto jednotky jakýmsi kordonem, složeným z předních stráží, za nimiž bylo několik opevněných opěrných bodů — nejvýše v síle pěší roty. Úsek praporu byl vždy několik kilometrů široký. Za tímto kordonem byly nepatrné zálohy vyšších jednotek.

47. pěší divise s brigádami vedle sebe, a to: 94. západně a 93. východně měla obsazenou oblast od Adriatického moře počínaje až na úpatí Tomoru, odtud až k jezerům Ochridským stála 81. pěší divise.

Je na bíle dni, že tento řídký kordon bez větších záloh nemohl mít dostatečnou odolnost a při náporu protivníka na kteroukoli část fronty by byl jistě prolomen, tím spíše, že se od jednotek prvního sledu žádal houževnatý odpor na místě, kde snad by byl ústupový manévř spíše odpovídal silám zasazených jednotek.

II. Události od 7/7 1918 do 20/8 1918:

7. července 1918 zahájili Italové všeobecnou ofensivu, hlavně na frontě 47. pěší divise, jež vedla k porážce rak.-uherských vojsk a k jejich ústupu na sever.

Ustupující 47. pěší divise se postavila pronásledujícím Italům na odpor teprve všeobecně na čáře ústí Semení do Adriatického moře — stok řek Devoli a Osumu, Ochridské jezero. V houževnatých bojích bylo pronásledování zastaveno a rak.-uherské jednotky přešly dokonce k místním protiútokům.

*) P r a m e n y:

Průklep orig. „Gef. Bericht für die Zeit vom 20. bis 29. August l. J. Op. Nr. 666 des k. u. k. 94. Inf. Brig. Kommandos.“

Nezdar ze 7. července měl za následek změnu velitele a přetvoření XIX. armádního sboru na armádní skupinu, jež byla zesílena mimo jiné menší jednotky hlavně jednou (opěšalou) jezdeckou divisí, dále „Orient-corps“.

Pro zajímavost se zmiňuji zvláště o tomto „Orientcorps“. Rakousko-uherské vedení zamýšlelo zesílit odpor Turecka v Palestině zvláštním expedičním sborem. Použití v Palestině však narazilo na nepřekročitelné obtíže zásobovací, a tak bylo tohoto nehotového sboru použito na různých frontách. Přesná jeho síla mi není známa. Bylo to asi 4—5 praporů pod velením podplukovníka gšt. Duiče, vesměs jednotky postavené z bosenského mužstva, vynikajících kvalit, velmi dobře vyzbrojeného a vyzstrojeného.

Velení v Albánii převzal generál Pflanzner-Baltin, známý svou bezohlednou energií, a tedy dobře se hodící do albánských poměrů.

Ačkoli boje asi v polovici srpna již ustaly, dalo se soudit z různých známek, že Italové zamýšlejí v své ofenzivě pokračovat.

Ať tomu bylo jakkoliv, generál velitel armádní skupiny předešel je vlastní ofenzivou, jejíž 1. cílem bylo dobýt Beratu. Úkolem brigád 47. pěší divise byl oboustranný obchvat Beratu, a to 93. pěší brigádou z východu, 94. pěší brigádou ze západu.

III. Charakter bojště.

Až do světové války byla Albánie nejméně známým koutem Evropy. Mapy Albánie, pokud existovaly, na př. rak.-uh. generálka, neodpovídaly vůbec skutečnosti. Italská mapa Albánie byla kopií rak.-uh. generálky.

O divokosti a bojovnosti albánských kmenů se vypravovaly celé romány. Myslím, že bylo mnoho Evropanů, kteří se vyznali daleko lépe ve střední Africe než v této malé zemičce, tvořící část pobřeží Adriatického moře.

Terén Albánie je rozervaný; jsou v ní značné relativní rozdíly výškové, na př. Tomor, nejvyšší hřbet albánský, dosahuje ve svých dvou vrcholcích (Tomorica maja, Tomor Abas Ali) výšky nad 2.600 m; jeho nejbližší okolí je však jen 900 m vysoké. Převyšuje tedy Tomor své okolí o více jak 1.700 m, t. j. o výši Lovčena nad hladinou moře.

Ve střední Albánii převládají dva zvláštní, charakteristické útvary horské: Jsou to předně ostré, dlouhé, ale velice úzké hřbety, holý kámen s velmi sporým porostem anebo vůbec bez něho. Činí dojem kamenných nožů obrovských rozměrů, které jako by se byly prořízly okolím do značné výše. Nejmhutnějším takovým kamenným hřbenem je uvedený již Tomor; jedním z nich je Spiragri západně od Beratu, tedy v pásmu 94. pěší brigády. Druhý typ výšin jsou ojedinělé, homolovitě kopce, bez veškeré souvislosti vystupující ze svého okolí.

Podél moře pak je rovina Mužakia, bahnitá a velmi nezdravá.

Roky Albánie jsou bahnitě, zrádné, často měnící hloubku svého koryta, s vodou kalnou, až špinavou.

Co se týká komunikací, možno říci, že v našem smyslu slova nejsou v Albánii skoro žádné. Nejčastější komunikací je stezka pro pěší a soumary. Cesta, jež se dá ocenit jako naše vozová, je již vzácná.

Jediná silnice, vedoucí střední Albánií od severu k jihu (od Drače přes Berat) byla stavěná teprve ve válce vojsky.

Mimoto postavilo velení úzkokolejnou dráhu, všeobecně rovnoběžně se silnicí. Tato velmi dlouhá a komunikačně chudá etapa si vyžádala značných sil, takže bojové jednotky tvořily jen asi $\frac{1}{4}$ sil bojujících v Albánii.

Obyvatelstvo Albánie není jednotlým národem, jsou to různé kmeny, a občan jižní Albánie sotva by se domluvil ve své mateřštině s Miridity a Malisory. Vojenská hodnota obyvatelů střední a jižní Albánie, pokud jsem ji poznal v různých bojích, je velmi nepatrná.

Největším nepřítelem jak rakousko-uherských, tak i italských vojsk byla malarie. Tato nemoc řádila mnohdy tak ukrutně, že během několika dní zmizely celé roty, ba i prapory.

IV. Situace 94. brigády před započítím ofensivy a její úkol.

A. Válečné složení brigády:

Velitel brigády: generálmajor Förster.

Pěchota: 8 praporů (140 důstojníků, asi 5.000 mužů), z toho: 3 bosenské prapory (b. h. Jg. 2, III./b. h. 7, b. h. gend.), 1 střelecký (III./Sch. 33); 2 prapory rakouské domobrany (Lst. 38, Lst. 45); 2 prapory uherské domobrany (uh. IV/4, II/32).

Dělostřelectvo: 2 houfnicové, 1 horská houfnicová, 1 hrubá (10'4) kanonová, 1 kanonová, 3 horské kanonové — celkem 8 baterií, 30 kusů.

Jezdeckvo: 1 eskadrona (albánská — 60 jezdců).

Tech. vojsko: 2 ženijní a 1 pracovní rota.

Služby: — — — (nejsou předmětem této studie).

Během těchto akcí byl jsem přidělen veliteli brigády jako 1. generálštábní důstojník, což odpovídá, co se pravomoci týče, postavení náčelníka štábu horské brigády v naší armádě.

B. Bojiště:

Fronta brigády probíhala (od východu k západu): Jižně od Banji (asi 8 km severně od Beratu) — Skrevljani — Donofrosa. Je to rozervaný terén, vrchy oddělené hluboce rozříznutými údolími, strmé, prudké svahy; naprostý nedostatek komunikací. Jediná rokádní linie s jakousi cestou — údolí Čukaljat — byla zatím úplně ovládána Italy na Kalja Krot.

Nepřátelské postavení: Hlavní a dominující hřbet Spiragri, probíhající od severu k jihu, přes 1.200 m vysoký, je skalní, úplně holý hřeben, jeden z oněch typických „kamenných nožů“, o nichž jsem se již zmínil. Jeho severní čelo, holý kámen, stoupá příkře 900 m na vzdálenost asi 3 km.

Čelní útok, pokud byl vůbec možný, dal se provést jen nepatrnou silou (prostoru k rozvinutí není), a to silou již předem obětovanou.

Italové vybudovali několik hnízd odporu nad sebou v etážích umístěných, která jim dovozovala přestřelování, a tím vytvořili ze Spiragri čelně nedobytné postavení.

Východně od Spiragri, mezi tímto hřbetem a řekou Osu-mem, leží Breštjanit, 622 m vysoký, oddělený od Spiragri hluboce zaříznutým údolím Breštjan—Galina. Tyto dva body — Spiragri a Breštjanit — jsou klíčem Beratu na západě, jich ovládnutí tvoří z Beratu pevnost.

Západně od Spiragri:

a) Dva hřbety rovnoběžné se Spiragri:

1. 668—535 — Miršova 744 (není to v pravém smyslu slova souvislý hřbet, nýbrž řada kup).

2. Bestroviča 421 — který se dále na jihu asi po 2 km spojuje s uvedenou řadou kup.

b) Kalja Krot 404, osamělá výšina, ovládající údolí Čukaljat. Jižně Kalja Krot výšina Alambret 421. Obě tyto výšiny jsou osamělé, strmě z okolí vystupující homolovité kužele, zdánlivě bez veškeré souvislosti se svým okolím.

C. Situace Italů,

pokud byla brigáděmu velitelství známa:

Na Breštjanit až po Spiragri v to zjištěny 2 prapory bersaglieri (16/X, 35/X), dále na západ přes Kalja Krot byl p. pl. 15 se třemi prapory.

Dělostřelectvo bylo zjištěno: několik baterií jižně od 668, asi jedna baterie jižně od 917 (na Spiragri).

Velitelem italských jednotek byl podle získaných zpráv gen. Cecchi.

D. Úkol brigády:

Dobýt Spiragri—Breštjanit a postoupit do prostoru Sinja—Bojana. Zahájení ofensivy 22/8 1918.

V. Rozhodnutí a rozkazy velitele brigády.

Velitel brigády se rozhodl pro oboustranný obchvat Spiragri, a to: východně přes Breštjanit, západně přes Miršovou. Své rozkazy vydal ústně velitelům skupin a praporů, neboť k nim postupně dojel a osobně s nimi projednal podrobný způsob útoku. Dodatečně rozkaz byl potvrzen písemně (opisy rozkazů bohužel nemám).

Pro útok byly utvořeny tři skupiny:

I. Západní skupina — 1 prapor (střelecký) pod velením majora Thoura. Úkol: dobýt Kalja Krot a tím uvolnit rokádní linii Čukaljat; dělostřelecká podpora: 2 houfnicové baterie z prostoru Donofrosa.

II. Střední (hlavní) útočná skupina: 2 prapory uherské domobrany, $\frac{1}{2}$ praporu bosenského pod velením podplukovníka Ribiczeye. Úkol: dobýt prostor Miršová — 685 Bešová, při čemž půl bosenského praporu poutá čelně Spiragri; dělostřelecká podpora: 3 horské kanonové baterie.

III. Východní skupina: 2 prapory rakouské domobrany, $\frac{1}{2}$ bosenského praporu, velitel podplukovník von Eckkel. Úkol: Dobýt Breštjanit; dělostřelecká podpora: obě kanonové baterie, 1 baterie horských houfnic.

IV. Záloha brigády: 1 prapor za západním křídlem brigády v prostoru Donofrosa. (Jeden prapor — b. h. gend. — byl odeslán ještě před zahájením ofensivy do zálohy divise.)

V. Západně od 94. brigády útočí Orientcorps, východně skupina Vitorelliova.

VI. Útok bude zahájen dne 22/8 v 5.30 hod. po 30minutové dělostřelecké přípravě.

VI. Kritika rozhodnutí velitele brigády.

Než si dovolím kritizovat rozhodnutí svého bývalého velitele, musím podotknout, že velitel brigády byl vynikající generál, energický, osobně

velmi statečný. Kritisuji jen pro účel studia a jsem si plně vědom, že kritisovat 15 let po válce události, jež můžeme nyní i v jejich důsledcích přehlédnouti, a velet horské brigádě v rozervaném albánském terénu za poměrů nejvš nesnadných, není totéž.

A. Brigáda útočila 7 prapory, podporovanými 8 bateriemi na frontě 10 km proti zjištěným 5 praporům italským, podporovaným nejméně 3 až 4 bateriemi.

Italské postavení tvořilo již svým výhodným umístěním v terénu přirozenou pevnost, zesílenou technicky, pokud čas a prostředky dovolovaly. A Italové jsou právě v pozemních pracích mistry, jejich posice byly vždy daleko lépe a účelněji vybudovány než rakousko-uherské. Úkol byl tedy nejvš nesnadný.

B. Velitel brigády útočí hlavní silou ve středu (resp. zamýšlí útočit). V tomto případě však není jasně vyjádřeno toto úsilí, neboť síla skupin je:

1 prapor, 2½ praporu, 2½ praporu; záloha brigády — 1 prapor — je umístěna za západním křídlem!

Při nedostatku komunikací a relativně značném rozdílu výškovém bylo skoro nemožné, že by tento záložní prapor mohl včas zasáhnout do boje hlavní, t. j. střední, skupiny (horská válka!).

C. Rozhodl-li se velitel brigády pro hlavní úsilí u střední skupiny, musil si uvědomit, že narazí na těžiště nepřátelské obrany, neboť útok vedený v tomto směru je vlastně čelním útokem na Spiragri a jeho nejbližší okolí, a že se jen značnou převahou číselnou a materiální dá v tomto útočném směru získat výsledek.

Dobýt Kalja Krot bylo jistě důležité pro uvolnění Čukaljatu a prapor zde nasazený byl minimem sil pro tento důležitý úkol.

Naopak prostor Breštjanit nesouvisí přímo s prostorem Spiragri; bude-li ho dobyto nebo bude-li udržen protivníkem, nemá vůbec žádný vliv na boj o Spiragri. Na Breštjanitu zjištěny 2 prapory bersaglierů, tedy najišto vážný nepřítel, nehledě k snadné možnosti zásahu italských záloh z Beratu. V žádném případě nebyly rak.-uh. síly určené k útoku na Breštjanit dostatečné, aby jej vzaly. Myslím, že by bylo stačilo poutat Breštjanit jedním praporem, bylo-li vůbec záhodno zde nějaké jednotky zasazovat.

Sestava brigády mohla tedy být: Jeden prapor útočí na Kalja Krot, aby uvolnil Čukaljat, jeden prapor poutá nepřátelské síly na Breštjanit. Hlavní útočná skupina i s brigádní zálohou mohla pak být silná pět praporů.

D. Je otázka, byl-li tento směr vskutku tak důležitý, aby oprávnil shora uvedené seskupení.

Útočné směry byly celkem tři:

1. Směr Spiragri, kde šlo o čelní útok na těžiště obrany nepřítele, vyžadoval značné převahy číselné a materiálu.

2. Směr Breštjanit a pak Spiragri svou relativní výškou a tvarem (k západu a východu tvoří skalní stěnu) dovoloval obránci udržet prostor Spiragri, i kdyby Breštjanit padl. — Naopak využít úspěchu jižním směrem přes Breštjanit nebylo vůbec možné, dokud obránce byl pánem na Spiragri.

Bylo by tedy nutné i při dobytí Breštjanitu dobýt též Spiragri. Na to síly brigády nestačily. Zmocnil-li by se však útočník Spiragri v celé

jeho délce, obchvátí by tím odpory na Breštjanitu a obránci by nebylo zbývalo nic jiného, než třebas bez boje Breštjanit opustit.

3. Směr Kalja Krot—Alambret jest jen zdánlivě příliš vzdálen od Spiragri. Na Kalja Krot bylo však zjištěno západní křídlo italského 15. pěšího pluku — dále na západ bylo italské jezdecktvo.

Útok přes Kalja Krot—Alambret by obhvacoval nepřátelské křídlo a dal by se provést menšími poměrně silami než útok čelní, a sliboval při svém prohloubení na Spiragri obchvat celého hřbetu Spiragri.

E. Až dosud jsem se nezmínil o dělostřelectvu. Je jistě zajímavé, že brigádní velitelství přidělilo hlavní útočné skupině horské kanonové baterie, kdežto útok obou vedlejších skupin dotovalo dělostřelectvem větší mohutnosti.

Důvody takového rozdělení dělostřelectva nebyly ovšem taktického rázu, poněvadž houfnicové baterie byly s tíží dopraveny do prostoru Donofrosa, t. j. za západní skupinu, ještě v době, kdy ofensiva zamýšlena nebyla, kdežto konanové baterie nemohly vůbec jinde stát než blízko silnice vedoucí přes Banju na Berat.

Tvořily tedy obě skupiny jak houfnicových, tak i kanonových baterií, dvě nepohyblivé složky rak.-uh. dělostřelectva. Proto bylo materiálu pohyblivého, t. j. tří horských baterií — použito pro skupinu střední.

Ale tato okolnost sama již byla důvodem pro útok přes Kalja Krot—Alambret, tedy pro obchvatný manévr, neboť zde jediné použitelné houfnicové baterie mohly snadno být zesíleny podle úmyslu a potřeby horským materiálem, kdežto opačné použití bylo, jak jsem již řekl, prostě nemožné.

VII. Zásah velitele divise během 21. srpna 1918.

Velitel divise, který se dostavil osobně k velitelství brigády, pozměnil částečně a doplnil dispoziční velitele brigády:

- a) nařídil zesílení hlavní skupiny na tři prapory na újmu skupiny východní,
- b) odňal brigádě přidělenou eskadronu a použil jí k jinému úkolu,
- c) orientoval velitele brigády, že jedna rota divisní zálohy bude postupovat západně od 94. pěší brigády s úkolem udržovat spojení s Orient-corps.

VIII. Průběh události během 22/8.

A. Hlavní skupina: Útok byl proveden podle rozkazu a byl asi pro obránce značným překvapením, takže již v 5.50 hod. vnikly útočící jednotky do nepřátelského postavení. Do 7 hod. vzala skupina bodákovým útokem $\odot$ 668 a ukořistila 7 děl. Též půl bosenského praporu, nasazeného proti Spiragri čelně, zmocnilo se předsunutého italského postavení u $\odot$ 594 a postupovalo dále. Podle hlášení velitele bylo zlézání hřbetu, bez ohledu na palbu obránce, ohromně namáhavé a vyčerpávající.

B. Západní skupina narazila na Kalja Krot v ranních hodinách na tak značný odpor, že nejen nepostoupila, nýbrž byla dokonce donucena pro silné ztráty k ústupu až na úpatí kopce. Velitel praporu se obával protiútoku Italů a žádal o posilu.

C. Východní skupina zahнала sice předsunutou polní stráž obránce, tím však byly veškeré její úspěchy vyčerpány a v průběhu celého dalšího boje byla tato skupina nečinná.

Velitel brigády přecenil jak úspěch střední, tak i neúspěch západní skupiny. Předpokládal, že úspěch hlavní skupiny je tak značný, že odolnost obránce je již tak otřesena, že skupina bude s to splnit svůj úkol svými vlastními prostředky.

Naopak obával se o osud skupiny majora Thoura, kdyby obránce podnikl protiútok, a kladl zvláštní důraz na rychlé uvolnění rokádní linie Čukaljat.

Rozhodl se tedy zesílit západní skupinu praporem brigádní zálohy, jemuž bylo nařízeno obchvátit Kalja Krot ze západu přes Krotin, a mimo to k podpoře tohoto útoku byla soustředěna v 8 hod. palba všech baterií, pokud to jejich donosnost dovozovala, na Kalja Krot. Tím vlastně byla odňata hlavní skupině dělostřelecká podpora a ochrana ve chvíli pro tuto skupinu nejkritičtější.

Soustředění dělové palby a útok dvou praporů na západním křídle brigády vedl k žádoucímu výsledku a kolem poledne bylo výšiny Kalja Krot dobyto.

Mezitím se však vzpamatoval obránce z prvního svého překvapení, soustředil své zálohy proti střední skupině a asi v 9.30 hod. zahájil protiútok. I když jednotky tam zasazené kladly houževnatý odpor, byly přece v 10.45 hod. donuceny k ústupu. Skupina mohla ještě poškodit ukořistěná děla, ale 668 byla ztracena a stála útočníka v dalším průběhu boje mnoho námahy a krve, než se jí znovu mohl zmocnit — vlastně teprve dva dni později.

Během odpoledne nebylo žádných význačnějších událostí a k večeru boj ustal. Kladným výsledkem bojů 22. srpna bylo dobytí Kalja Krot západní skupinou.

Naopak hlavní skupina byla donucena k ústupu skoro do svého východiště, měla těžké ztráty, kdežto východní skupina byla vlastně celý den nečinná (touto nečinností vynikala tato skupina po celé trvání ofensivní akce).

Večer hlásí velitelství brigády divisnímu velitelství výsledek boje a zároveň úmysl využít úspěchu ve směru Alambret. Divisní velitelství schválilo v noci tento úmysl, zesílilo brigádu 2 prapory: jedním bosenským (bh. gend.) a jedním albánským (velmi problematické ceny) a nařídilo 94. brigádě vést hlavní nápor přes kotu Alambret na východ a použít k tomu veškerých volných sil.

Na základě toho bylo ještě v noci provedeno částečné přeskupení:

A. Západní skupina: velitel: major Béčič s třemi prapory; cíl: Alambret, dále postup ve směru 554—685.

B. Střední skupina: velitel: pplk. Ribiczey s třemi prapory.

C. Východní skupina: velitel: pplk. von Eckkel s dvěma prapory. Obě skupiny s nezměněným úkolem.

D. Dělostřelectvo zůstalo rovněž nezměněno.

E. Jeden prapor (albánský) brigádní záloha za západním křídlem. Brigádní velitelství nařídilo provést útok bez dělostřelecké přípravy s překvapením. K tomu cíli se měly prapory v noci přiblížit co nejvíce k nepříteli.

IX. 23. srpen.

A. Útok majora Běčiče — vedený při rozednění — který měl nepřítele překvapit, se nepodařil. Major Běčič byl však dobrý, rázný a houževnatý voják a počáteční neúspěch nezlomil jeho vůli. Jeho skupina pokračovala v těžkém útoku, kdy bylo nutno každé píď země, každého kulometného hnízda zvlášť dobývat, a zvolna se dodělala žádoucího úspěchu. Postupně byly též obě houfnicové baterie přemístěny do prostoru Čukaljat a v 11.45 hod. zmocnil se major Běčič Alambretu.

B. Protistřední skupině zesílil obránce během noci značně své síly a útočil sám v ranních hodinách, ale marně. Skupina nejenže uhájila své postavení, ale přešla sama k útoku a v těžkém boji se jí podařilo postoupit do večera až před samu kotu 668, koty však nedobyla.

C. Východní skupina nedosáhla úspěchů, ač brigádní velitelství stále naléhalo a vyžadovalo zasazení všech sil. I když brigádní velitelství nepředpokládalo, že by se skupina zmocnila Breštjanitu, bylo přece nejvyšší žádoucí aspoň zabránit nepříteli, aby neuvolnil síly pro činnost na jiném úseku fronty.

D. V 19.15 hod. hlásil major Běčič, že dosáhl hlídkami koty 554, aniž narazil na odpor, dále, že pozoruje v prostoru „za Bestrovica“ shromažďování větších sil italských, pravděpodobně k protiútku buď na Alambret anebo proti střední skupině. Na toto hlášení nařídilo velitelství brigády soustředění dělové palby do tohoto prostoru, aby zamezilo protiútku Italů, kdyby jej zamýšleli.

X. Zásah divise večer 23. srpna.

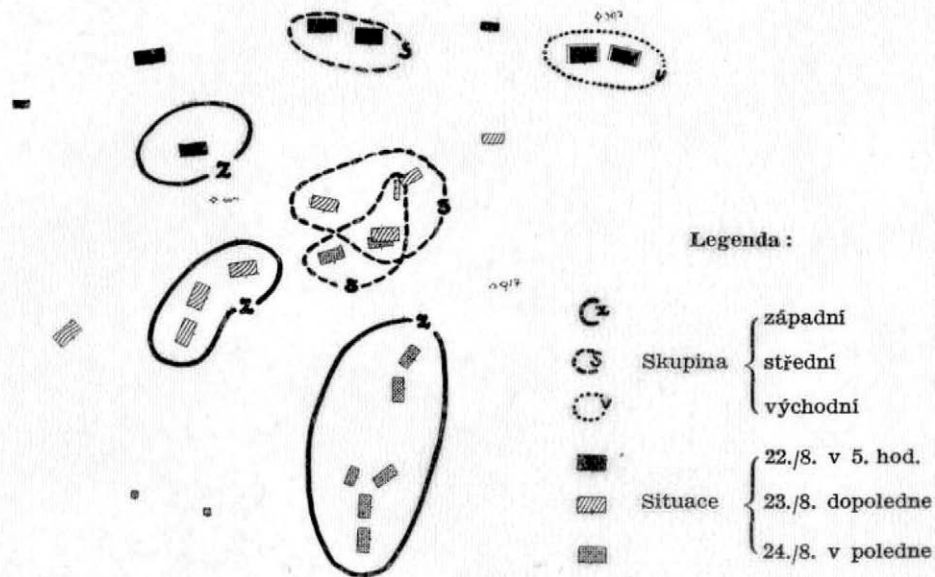
V 19.55 hod. oznamuje velitelství divise, že poslalo 2 prapory divisní zálohy pod velením kapitána Kienasta do prostoru Bestrovica, odkud mají tyto prapory postoupit ve směru koty 685—1115—Sinja, a nařizuje brigádě jednak zmocnit se ještě v noci prostoru 744 Miršova, jednak zajistiti útok praporů divisní zálohy. Divisní velitelství tyto dva prapory nepodřídilo výslovně velitelství brigády.

Vidíme, že velitelství divise zasahuje tu opět do činnosti velitele brigády. Zásah 21/8, o němž jsem se dříve zmínil, byl konečně správný, ačkoli neměl většího významu. Nyní však šlo o zásah, který mohl mít katastrofální následky.

Velitelství divise pošle mezi střední a západní skupinu brigády vlastní skupinu dvou praporů s určitým přesně vymezeným úkolem. Žádá od brigádního velitelství ještě v noci dobýt prostoru 744 Miršová, tedy noční akci do hloubky skoro 2 km, a dále zajištění útoku svých dvou praporů ve směru Sinja. Při tom tyto prapory nepodřizuje brigádnímu veliteli. Tento rozkaz znamenal vlastně ochranu útoku dvou praporů šesti prapory brigády!

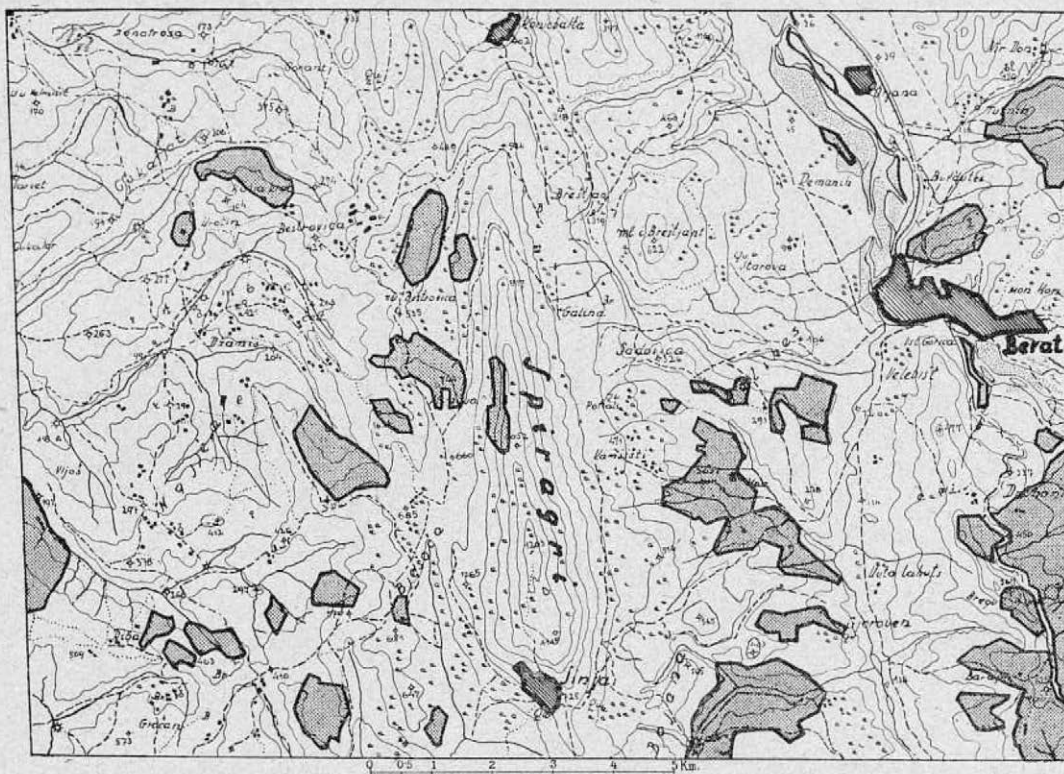
Nehledě však k tomu, byly prapory divisní zálohy zasazeny v noci v horském, bezcestném a skoro neznámém terénu na cíl vzdálený 3 km. Tak, jak byl rozkaz slovně dán, tak jej nebylo prostě možno provést. Velitel brigády se však rozhodl jednat v jeho duchu.

Předně podřídil kapitána Kienasta s jeho dvěma prapory majoru Běčičovi a zesílil skupinu Běčičovu ještě svým záložním (albánským) praporem s úkolem ještě v noci postoupit ve směru koty 685 a na Sinju. Dále nařídil pplk. Ribiczeyovi (veliteli střední skupiny) demonstrovat ve

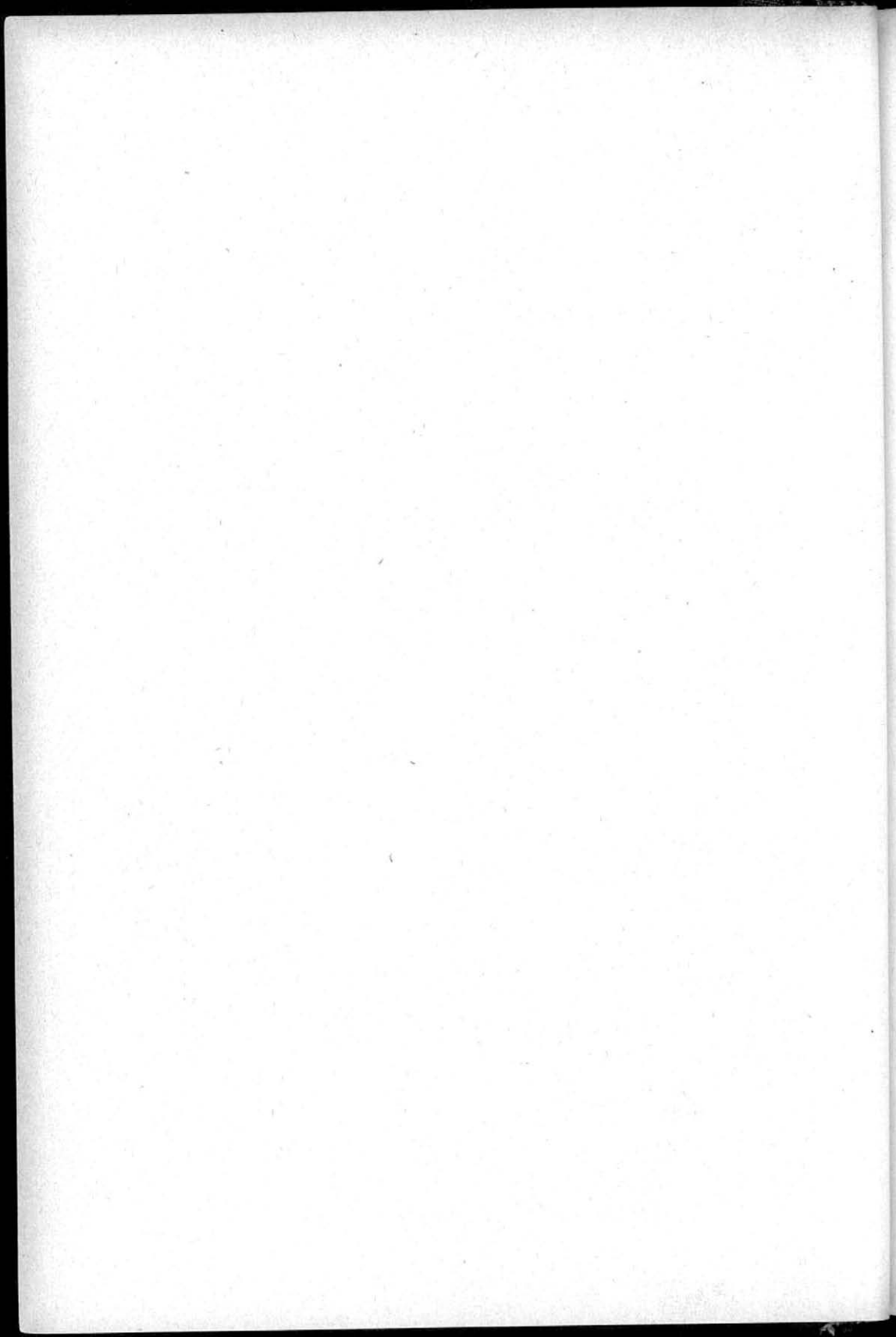

K čl. plk. gšt. Jindřicha Vlasáka: Ofensiva rak.-uh. pěší brigády v Albanii v srpnu 1918.

Vojenské rozhledy (Všeob. část) roč. XVI. (1935).

K čl. plk. gšt. Jindřicha Vlasáka: Ofensiva rak.-uh. pěší brigády v Albanii v srpnu 1918.
Vojenské rozhledy (Všeob. část) roč. XVI. (1935).

směru jižním (na kotu 744) k upoutání sil a pozornosti nepřítele a tak usnadnit úlohu majora Běčiče.

Konečně byla nařízena příprava k soustředění dělové palby do prostoru Miršová. Čas zahájení a ukončení palby měl stanovit major Běčič.

Z těchto tří nařízení první je najisto správné, neboť bylo nutno spojit úsilí obou skupin, t. j. skupiny Běčičovy a divisní zálohy. Major Běčič, který v tomto prostoru již bojoval celý den, byl nejspíše povolán tuto další akci řídit.

Demonstrace skupiny Ribiczeyovy, ostatně již nařízená ideově velitelstvím divise, nebyla také bez účelu.

Soustředění dělové palby do prostoru několik kilometrů vzdáleného, k tomu v noci, mělo ovšem velmi pochybnou cenu.

Jak ji měl major Běčič vyžádat? Jak určit její počátek a trvání, nehlédě na nebezpečí předčasného prozrazení zamýšlené akce?

XI. 24. srpen.

Skupina Běčičova mohla teprve k půlnoci nastoupit další postup. Uvědomíme-li si, že divisní velitelství vydalo svůj rozkaz kolem 20 hodin, že bylo nutno vydat a dodat rozkazy velitele brigády a skupiny a konečně provést částečné přeskupení jednotek, vidíme, že major Běčič splnil rozkaz velmi přesně.

Nastaly však brzy velmi těžké chvíle pro velitelství brigády, neboť počínaje půlnocí 23. srpna bylo přerušeno telefonní spojení se skupinou Běčičovou. I přes to, že velitelství brigády ponechalo na jednotlivých kotách, t. j. Kalja Krot a Alambret, po jedné pěší četě k zajištění spojení i jinak než telefonem, zprávy přece během noci nedocházely. Aby manévry majora Běčiče byl co nejlépe usnadněn — a situace se alespoň trochu osvětlila, byl nařízen skupinám Ribiczeyové a Eckhelové při rozednění energický útok.

Čas utíkal a brigádní velitelství nevědělo stále nic o osudu šesti praporů majora Běčiče. Tyto hodiny plné úzkostlivého očekávání, kdy jsme nevěděli vůbec, zda skupina postupuje v správném směru či zda zbloudila, provádí-li úkol či snad sama je v situaci kritické, byly napětím pro nervy do krajnosti.

Konečně v 8.45 hod. hlásí velitel čty, ponechané ke spojení s majorem Běčičem na Alambret, že se v prostoru $\odot$ 583 bojuje. Hned poté hlásí naši dělostřelečtí pozorovatelé, že palba nepřátelských baterií leží na $\odot$ 554.

Z těchto hlášení se dalo soudit, že v těchto prostorech bojuje skupina Běčičova.

Ale uklidnění pro velitelství brigády nenastalo, neboť jsme nevěděli, jak boj pokračuje, bojuje-li major Běčič úspěšně či ne. Ostatně jsme neměli již prostředků, jimiž bychom zasáhli do boje, neboť poslední prapor zálohy byl dán majoru Běčičovi k dispozici; ale i kdyby tento prapor ještě nebyl zasazen, vzdálenost skupiny, její odloučení a neznalost situace by asi nedovolily správně rozhodnout o jeho použití.

Bylo nutno čekat na výsledek boje.

Teprve v 10.25 hod. bylo spojení se skupinou Běčičovou získáno. Major Běčič hlásil, že jak útok dvou praporů pod velením kapitána Kienasta ve směru Miršová, tak i jeho vlastní skupiny (4 praporů) ve směru Sinja úspěšně pokračuje.

V 11.10 hod. hlásí velitel střední skupiny podplukovník Ribiczey dobytí 668 a velitel brigády nařizuje skupině další cíl 744—660; aby ulehčil boji skupiny Běčičovy. Současně vlastní dělostřelectvo pozoruje ústup Italů z koty 668 a zahajuje po ustupujících velmi účinnou palbu.

Skupina von Eckhel neměla úspěchů, nepodařilo se jí ani vyrazit z východiště, ač podle zpráv došlých od velitelství divise nepřítel prý vyklizoval v tomto prostoru své posice. Potvrzení těchto zpráv vlastním pozorováním velitelství brigády nemělo.

Ve 14.30 hod. po těžkém boji bylo dobyto výšiny Miršové a zajato asi 100 Italů.

Boj u skupin Ribiczeyovy a Běčičovy trval po celé odpoledne a konečným jeho výsledkem na sklonku dne bylo, že podplukovník Ribiczey dosáhl Miršové, major Běčič 685.

XII. 25. srpen.

V noci bylo provedeno nové přeskupení a byly dány tyto úkoly:

- a) Skupina von Eckhel: dva prapory, úkol nezměněn.
- b) Půl praporu útočícího čelně na Spiragri zesíleno na celý prapor; úkol: čelní útok na Spiragri.
- c) Skupina Ribiczeyova zesílena na tři prapory, cíl útoku trig. 1203.
- d) Skupina Běčičova: čtyři prapory — cíl Sinja, pak kota 1115.
- e) Jeden prapor brigádní zálohy v prostoru Miršová.

Ještě v noci docházela hlášení jednotek čelního sledu, že nepřítel zesiluje svá postavení a že staví překážky.

Ve 3 hod. ráno hlásí podplukovník von Eckhel, že nepřítel vyklizuje své postavení, a prosí o další rozkazy; nařízen energický útok.

Major Běčič dosáhl ještě v noci Sinji bez boje a seskupil své prapory k útoku na Spiragri.

K útoku však již nedošlo. V ranním šeru byl pozorován sestup kolony asi 150 mužů pěchoty a 50 soumarů se Spiragri do Sinji. Major Běčič zajal tuto kolonu bez boje.

Avšak prapor zasazený čelně proti Spiragri a skupina Ribiczeyova pokračovaly v útoku. Tento boj byl asi bojem zadních vojáků italských, ostatně netrval dlouho. Spiragri konečně padlo a brigáda dosáhla stanoveného cíle.

Ke cti Italů, hlavně 15. pěšího pluku, budiž řečeno, že odpor jimi kladený byl až do konce boje houževnatý a že byla jimi každá píď země hájena do krajnosti.

Vojenství u nás a v cizině.

Nadporučík děl. Ing. Bohuslav Beneš:

Spor italsko-habešský.

Mezi Habeši a Itálií byla 16. května 1908 uzavřena pohraniční smlouva a 2. srpna 1928 dokonce i smlouva přátelství, jakož i úmluva o rozhodčím soudu, ale proti všem těmto vzájemným smlouvám a úmluvám panuje v černém císařství těžká nedůvěra proti úmyslům Říma, i když italská vláda neustále ujišťuje, že jí jde o zájmy čisté obchodní. Vytýká se jí, že přiznání svobodného přístavu Assabu v ital-